

گزارش «توسعه ایرانی» از یک معضل پنج ساله

بورسیه‌های غیرقانونی همچنان قربانی می‌گیرند

اسو محمدی

«دیوان عدالت اداری، رئیس دانشگاه تربیت مدرس را به انفصال از خدمت محکوم کرد.» برای جامعه علمی کشور خبری تکان دهنده بود. این حکم به دلیل مخالفت محمد تقی احمدی با بورسیه‌های غیرقانونی و استخدام «سارا دانشجو»؛ فرزند کامران، وزیر علوم دولت احمدی نژاد، صادر شده است. این در حالی است که او با حکم قاضی عضو هیات علمی تربیت مدرس شده و مشغول به کار است. شنیده‌ها حاکی از آن است که سارا دانشجو در دوران دانشجویی و بدون طی کردن روند قانونی، بورسیه دانشگاه تربیت مدرس شد. اما ماجرا چیست؟

خرداد ۱۳۹۳ بود. اولین بار مجتبی صدیقی، معاون وقت وزیر علوم و رئیس سازمان امور دانشجویان در یک نشست خبری مدعی تخلف بیش از ۳۰۰۰ دانشجوی بورسیه شد. بورسیه‌های غیرقانونی مسئله‌ای بود که سه ماه بعد استیضاح و عزل رضا فرجی‌دانا، وزیر وقت علوم دولت اول روحانی را در پی داشت. این نخستین استیضاح وزرای دولت یازدهم بود که در مرداد ۱۳۹۳ اتفاق افتاد.

همه این سه هزار نفر که تخلف نکرده‌اند
صدیقی گفته بود: ۱۸۸۴ مورد تبدیل بورس خارج به داخل شدند. از این تعداد ۲۲۸ نفر معطل کارشناسی زیر ۱۴ داشتند. معطل کارشناسی ارشد ۳۰۵ نفر از تبدیل

یادداشت

به انتخاب‌های خود و دیگران احترام بگذارید

محبت‌های بی چشمداشت؛ آری یا خیر!

فانزه ناصح، دکترا، روانشناسی عمومی

یکی از شایع‌ترین مشکلاتی که اکثر مراجعان در اتاق درمان مطرح می‌کنند، انتظارهای بی‌خود و ناپسند آنان از اطرافیانشان است. به عنوان مثال فردی این شکایت را مطرح می‌کند: با وجود آنکه به طرف مقابل خود خیلی لطف و کمک رسانده، حال که از وی درخواستی دارد، او سر باز می‌زند و نمی‌خواهد که لطف‌وی را جبران نماید. به نوعی چنین افرادی دائماً در بازی من کمک کردم حالا نوبت توست تا در عوض محبتم در صدد جبران باشی درگیر هستند. از اینرو در ذهنشان قاعده‌ای می‌سازند که چون من در یک موقعیتی دستگیر شدم، حال تو باید دستگیر من شوی؛ یا در مورد دیگر، ساختار و چارچوب ذهنی فرد بر این اصل استوار شده بود که من

به داخل کنندگان زیر ۱۶ بوده است. در مقابل نام ۲۳۵ نفر هیچ عددی به عنوان معدل ذکر نشده است. شرط سنی ۳۳ سال در برهه ۳۲۵ نفر رعایت نشده است. ۱۸۳ نفر هم در پرونده خود سند محضری برای تعهد خدمت نسپرده‌اند. اگر چه حتی رضا فرجی دانا در جلسه استیضاح خود این موضوع را صریحاً رد کرد و گفت: «لفظ تخلف ۳۰۰۰ تا را نگویند زیرا همه این سه هزار نفر که تخلف نکرده‌اند، بلکه در این تعداد تخلفاتی صورت گرفته که ما با هر تخلفی قاطعانه برخورد می‌کنیم.» یک سال پس از اتهام وارده و پس از بررسی‌هایی که توسط کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی صورت گرفت، محمد پورمختار، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ طی نامه‌ای به وزارت علوم به صورت رسمی اعلام کرد که بجز ۳۶ مورد که مندرجات خود را خلاف واقع درج کرده‌اند، سایر بورسیه‌های اعطا شده قانونی و طبق روال بورسیه است.

بورسیه و مادر اراک البورسیه!
در ادامه در دوم آبان ۹۳ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران با انتشار اطلاعیه‌ای از لغو بورس دکترا ۸۴۰ نفر خبر داده و اعلام کرده که احتمال لغو بورس هزار ۲۴۱ نفر دیگر نیز وجود دارد. لغو بورسیه به این معنی است که آن‌ها باید هزینه تحصیل در دانشگاه را خودشان بپردازند و پولی هم که تاکنون از محل بورسیه گرفته‌اند را به دولت پس بدهند. روابط عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با انتشار گزارش مفصلی در این باره، تأکید کرده که

اگر این تعداد تا بهمن ماه نتوانند از دانشگاه‌ها «علام‌نیز» برای عضویت در هیئت علمی دانشگاه را بگیرند باید «با هزینه شخصی» ادامه تحصیل دهند.

«آقای دکتر فرجی دانا را آوردیم و ایشان شروع به کار کرد که بورسیه و مادر اراک البورسیه.» این جمله واکنشی بود که حسن روحانی ۱۵ مهر سال ۱۳۹۳ در مراسم شروع سال تحصیلی دانشگاه‌ها گفت و به یکی از جنجالی‌ترین موضوعات سال‌های اخیر سمت و سویی دیگر داد چرا که استیضاح فرجی دانا یکی از وزرای محبوب خود را نتیجه ورود وزارتخانه علوم به موضوع بورسیه‌ها دانست. پس از آن هم محمدفراهی، وزیر علوم دولت روحانی در ۹۴ در این باره اظهار کرد: «این داستان به ۳۰۰۰ بورسیه غیرقانونی ختم نمی‌شود، بلکه ۶۰۰۰ بورسیه بی‌مشکل نیز وجود دارد که از این تعداد ۵۰۰۰ بورسیه مربوط به دولت قبل بوده است.» ۳۰۰۰ بورسیه‌داری وضعیت خاصی هستند و به چند دسته تقسیم می‌شوند. دسته اول افرادی بودند که بدون امتحان پذیرش شده‌اند، در حالی که افراد باید طبق آیین نامه از طریق امتحان بورسیه شوند.

افراد دوم افرادی بودند که بدون گرفتن حکم بورس در دوره قبل تحصیل خود را آغاز کردند.»

این حکم قطعی نیست

از سوی دیگر دیوان عدالت

بورسیه‌های غیرقانونی مسئله‌ای بود که استیضاح و عزل رضا فرجی دانا، وزیر وقت علوم دولت اول روحانی را در پی داشت. این نخستین استیضاح وزرای دولت یازدهم بود که در مرداد ۱۳۹۳ اتفاق افتاد

اداری در حالی به ایسن موضوع ورود کرده که موضوعاتی از جمله شرکت یا عدم شرکت در امتحان بورسیه و کسب نمره حدنصاب از حوزه اختیارات و توانایی دادگاه خارج است. سه روز پیش نصرتی، رئیس روابط عمومی دانشگاه تربیت مدرس در خصوص حکم دیوان عدالت اداری برای رئیس این دانشگاه گفت: دیوان عدالت اداری، محمد تقی احمدی رئیس دانشگاه تربیت مدرس را به انفصال از خدمت محکوم کرد. او ادامه داد: البته این حکم قطعی نیست و ۲۰ روز به منظور اعتراض به این رای مهلت داده شده است. این حکم اولیه مبنی بر شکایت شماری از

پرونده‌های بورسیه دانشگاهی در دیوان عدالت اداری و همچنین فقدان ترتیب اثر به منظور اشتغال اعضای هیئت علمی صادر شده است. رئیس روابط عمومی دانشگاه تربیت مدرس خاطر نشان کرد: مشکلی در ریاست وجود ندارد، زیرا این حکم موقت است و تجدیدنظر خواهد شد.

دانشگاه‌ها در حال اجرای حکم صادره هستند

اعطای بورسیه‌های غیرقانونی به افرادی که صلاحیت علمی لازم را نداشته‌اند در دولت‌های نهم و دهم، یکی از دلایلی است که افت کیفیت دانشگاه‌ها را موجب شده است. موضوعی که روز گذشته وزیر علوم درباره آن به اینا گفت: «جذب آنها موجب آسیب‌های جدی به بدنه علمی دانشگاه است. ما هم نظیرمان همین است، اما احکام قضایی لازم‌الاجراست، اما با طول زمان این نگرانی‌ها را برطرف خواهیم کرد.»

منصور غلامی در گفت‌وگو با اینا، در پاسخ به این پرسش که اقدام وزارت علوم برای حل مسأله روسای دانشگاه‌هایی که گفته می‌شود، حکم بدوی انفصال از خدمت آنها در پرونده بورسیه‌ها ابلاغ شده است، گفت: «طبق بیانات قاضی مربوطه عدم اجرای حکم استخدام بورسیه‌ها، انفصال از خدمت را در پی دارد. این در حالی است که دانشگاه‌ها در حال اجرای حکم صادره هستند و بعضاً هم آن را اجرا کرده‌اند، به عنوان مثال دانشگاه تربیت مدرس از جمله دانشگاه‌هایی بود که حکم جذب بورسیه‌ها را اجرا کرده بود.»

دادگاه‌ها و مراجع قضایی نباید به مباحث علمی ورود پیدا کنند
او ادامه داد: در نشست که با مسئولان دیوان عدالت اداری داشتیم، درخواست کردیم که ملاحظه مباحث علمی را داشته باشند، آنها هم ابراز محبت داشتند که این همکاری را بیشتر خواهند کرد و از این طرف ما هم به خاطر احترام به احکام قضایی به همکاری توصیه کردیم که این احکام را با پیگیری تأمین اعتبار و مجوز استخدام و همه مواردی که برای استخدام جدید لازم است، اجرایی کنند.

غلامی تأکید کرد: نظر ما این است که دادگاه‌ها و مراجع قضایی نباید در مباحث علمی ورود پیدا کنند. در مصوبه ۶۰۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی قید شده که دادگاه‌ها و مراجع قضایی نباید به مباحث علمی ورود

در مصوبه ۶۰۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی قید شده که دادگاه‌ها و مراجع قضایی نباید به مباحث علمی ورود پیدا کنند. بنابر این در اینجا استنکاف دانشگاه‌ها یک بحث علمی است

پیدا کنند. بنابر این در اینجا استنکاف دانشگاه‌ها یک بحث علمی است، دلیل قاضی نیز برای این حکم قرار داد بورس است، بنابر این دو نگاه متفاوت باعث شده، این اختلاف نظر‌ها پیش بیاید، یعنی دانشگاه اعلام کرده که نیازی ندارد و بعضی از این افراد را به لحاظ علمی تأیید نمی‌کند، کما اینکه یکی از این افراد در یکی از دانشگاه‌ها به کار گرفته شده، آن هم در حالی که هیات مرکزی جذب او را تأیید نکرده است، اما دانشگاه به دلیل حکم قاضی او را جذب کرده است.

رئیس دانشگاه تربیت مدرس احضار و تهدید شده بود

این وضعیت در حالی است که افراد عادی که از این رانت‌پر خوردار نیستند، برای استخدام به عنوان هیات علمی باید از طریق سایت جذب اقدام کنند و مراحل دشوار و طولانی را طی کنند. دانشگاه‌های دولتی معمولاً سختگیری‌های شدیدی برای استخدام اعمال می‌کنند. از جمله اینکه فارغ‌التحصیلان دانشگاه آزاد، بدون توجه به سابقه علمی، در مرحله ابتدایی رد می‌شوند. اما دختر کامران دانشجو، وزیر علوم که کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را از دانشگاه آزاد دریافت کرده بود، برای مقطع دکترا در دانشگاه تربیت مدرس بورسیه شد. گفته می‌شود که او در آخرین روزهای فعالیت دولت دهم استخدام شده است.

به گفته محمود صادقی، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی، وضعیت سارا دانشجو متفاوت است. چون برای استخدام او رئیس دانشگاه تربیت مدرس احضار و تهدید می‌شود که در صورت استنکاف، حکم انفصال از خدمتش صادر می‌شود.

این وضعیت در حالی است که سند بورسیه غیرقانونی سارا دانشجو در رسانه‌ها منتشر شده و لحن سرشار از اطمینان این نامه که از حکم دادگاه به نفع دانشجویان بورسیه برمی‌آید، امیدی برای پاکسازی دانشگاه‌ها از این نیروهایی که بسارانت وارد عرصه دانشگاه‌ها شدند، باقی نمی‌گذارد.

فردی ببیند آن قدر ناراحت نمی‌شوند تا از کسی که او را به عنوان فردی صالح و درستکار می‌پندارند. هم چنین می‌توان گفت توقع می‌تواند در غرور و نخوت هم ریشه داشته باشد، بطوریکه همیشه مشاهده کردید افراد مغرور از همگی توقع خدمت و احترام دارند که البته این هم مجدداً به دلیل عدم شناخت آن‌هاست.

بنابر این با توجه به مطالب مطرح شده باید خاطر نشان کرد هر چقدر افراد در روابط خویش با دوستان، همسر، خانواده و همکاران بتوانند این پذیرش و درک را در خود پرورش دهند که هر فردی می‌تواند برای زندگی خویش اولویت‌ها و انتخاب‌هایی داشته باشد که ممکن است با انتخاب‌های متفاوت و مغایر باشد، در این صورت است که علاوه بر آنکه کمتر صدمه می‌بینند، همچنین کمتر نیز آسیب می‌زند. مخلص کلام آنکه اگر شما نیز انتخاب کردید بنابر دلایلی در یک رابطه اشتباه و سومی بمانید، لازم است بجای نگرانی، شکایت و تلخ کردن کام خود و اطرافیان، تلاش کنید تا واقعیت را بپذیرا باشید که این سر نوشت را خود بر گزیده‌اید، پس شایسته است به انتخاب خود احترام بگذارید.

از گوشه و کنار

بهریستی هزینه تحصیل فرزند معلولان را پرداخت می‌کند

رئیس سازمان بهزیستی کشور گفت: هزینه تحصیل فرزندان تحت تکفل افراد دارای معلولیت در مراکز آموزش عالی غیردولتی از این پس از سوی بهزیستی پرداخت می‌شود. وحید قبادی دانا در گفت‌وگو با ایرنا افزود: همچنین طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده از این به بعد کمک هزینه تحصیلی برای مددجویان پذیرفته شده در دانشگاه‌های دولتی یا بورسیه برای نخستین بار پرداخت خواهد شد. رئیس سازمان بهزیستی کشور از تشکیل مجمع خیرین حامی افراد دارای معلولیت خبر داد و گفت: این مجمع با تکیه بر خیررسانی جامعه افراد دارای معلولیت در استان‌های مختلف شکل می‌گیرد. قبادی دانا افزود: برای تشکیل این مجمع، همایشی نیز برگزار شده که صفر تا صد این همایش از جمله تمام هزینه‌ها توسط خیرین انجام شده است. وی خاطر نشان کرد: اولین اقدام این مجمع نیز بحث بررسی کمک به ساخت مسکن معلولان با تکیه بر تکمیل مسکن خانواده‌های دارای دوم معلول خواهد بود.

اعطای وام کم بهره به معزندان بهبود یافته

استاندار تهران از اعطای وام کم بهره به معزندان بهبود یافته و کارفرمایانی که برای معزندان بهبود یافته شغل فراهم کنند، خبر داد. به گزارش خبرنگار اینا، لوشیروان محسنی‌بندی در جلسه شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر استان تهران که ظهر امروز با حضور نمایندگان سازمان‌های مختلف در محل استانداری تهران برگزار شد، گفت: بعد از اینکه وزارت بهداشت اعلام عدم همکاری در خصوص مراکز ماده ۱۶ را کرد، ما منظرمان این بود که یک دستگاه متولی تولید هماهنگی این مراکز را بر عهده بگیرد و قرار شد تولید آسیب‌های اجتماعی و معضلات اجتماعی بر عهده سازمان بهزیستی باشد. وی ادامه داد: هر معزندی که بتواند مراحل درمان اسپری کرده دوباره به جامعه بازگردد چنانچه برای اشتغال به وام نیاز داشته باشد ما به فرمانداران دستور داده‌ایم که با آنها و یا کارفرمایی که به این بهبود یافتگان اشتغال فراهم کند وام چهار درصد در نظر بگیرند.

«خالکوبی» مشهود مانع صدور گواهینامه

رئیس دایره آموزش همگانی پلیس راهور فانتب گفت: خالکوبی‌های مشهود و نامتعارف افراد، مانع از صدور گواهینامه برای فرد متقاضی می‌شود. به گزارش ایسنا، سرهنگ موسوی پناه گفت: چنانچه فردی خالکوبی‌های مشهود و نامتعارف و خودزنی بر تن داشته باشد، باید از نظر احتمال به برخی اختلالات روانی تأثیر گذار در رانندگی، مورد بررسی و ارزیابی روانشناسان قرار گیرد. موسوی پناه افزود: پس از بررسی و ارزیابی روانشناسان، چنانچه فرد متقاضی صدور گواهینامه موفق به گذراندن صحیح ارزیابی‌ها و بررسی‌ها شد، می‌تواند گواهینامه خود را با تایید روانشناسان دریافت کند.

نبود پایش تحصیلی و سرزمینی، مشکل اساسی اشتغال جوانان

معاون سس‌ماندهی امور جوانان وزارت ورزش گفت: یکی از مهم‌ترین مشکلات حوزه اشتغال نبود پایش‌های تحصیلی و مشخص نبودن نیاز استان‌هاست. محمد مهدی تندگویان در گفتگو با مهر، بیان اینکه امروزه اشتغال یکی از مهم‌ترین موانع ازدواج جوانان است، گفت: دلایل کاهش ازدواج در سال‌های اخیر، مشکلات اقتصادی و به ویژه چالش‌های فرهنگی است. در میان مشکلات اقتصادی نیز موضوع نبود شغل، و امنیت شغلی تأثیر بسیار زیادی بر روی تشکیل خانواده گذاشته است. تندگویان با اشاره به دلایل مشکلات حوزه اشتغال تصریح کرد: یکی از مشکلات اساسی در حوزه اشتغال نبود آمایش سرزمینی در سطح کشور است. در واقع جوانی که در یک روستا قصد شروع به کار را داشته باشد، هیچ‌گویی برای پیشنهاد مدل کاری به او وجود ندارد. یعنی پایشی که نیازها و ظرفیت‌های یک استان را نشان دهد، وجود ندارد.